Tema 1. Anàlisi d'algorismes

Estructures de Dades i Algorismes

FIB

Antoni Lozano

Q2 2017–2018 Versió de 27 de febrer de 2018

Tema 1. Anàlisi d'algorismes

- 1 Temps de càlcul
 - Eficiència dels algorismes
 - Ordre de magnitud
- 2 Notació asimptòtica
 - Notació asimptòtica: definicions
 - Notació asimptòtica: propietats
 - Formes de creixement
- 3 Cost dels algorismes
 - Algorismes iteratius
 - Algorismes recursius
 - Teoremes mestres

Tema 1. Anàlisi d'algorismes

- 1 Temps de càlcul
 - Eficiència dels algorismes
 - Ordre de magnitud
- 2 Notació asimptòtica
 - Notació asimptòtica: definicions
 - Notació asimptòtica: propietats
 - Formes de creixement
- 3 Cost dels algorismes
 - Algorismes iteratius
 - Algorismes recursius
 - Teoremes mestres

El software ideal hauria de ser:

- Fiable
- Mantenible
- Eficient

El software ideal hauria de ser:

- Fiable
- Mantenible
- Eficient

El software ideal hauria de ser:

- Fiable
- Mantenible
- Eficient

Objectius de l'anàlisi de l'eficiència:

- Comparar solucions algorísmiques alternatives
- Predir els recursos que farà servir un algorisme
- Millorar els algorismes existents

Objectius de l'anàlisi de l'eficiència:

- Comparar solucions algorísmiques alternatives
- Predir els recursos que farà servir un algorisme
- Millorar els algorismes existents

Objectius de l'anàlisi de l'eficiència:

- Comparar solucions algorísmiques alternatives
- Predir els recursos que farà servir un algorisme
- Millorar els algorismes existents

Consideracions sobre l'eficiència:

- És un concepte relatiu
- Depèn de la mida de les entrades
- Els factors funció de la implementació (màquina, compilador, llibreries) són lineals

Consideracions sobre l'eficiència:

- És un concepte relatiu
- Depèn de la mida de les entrades
- Els factors funció de la implementació (màquina, compilador, llibreries) són lineals

Consideracions sobre l'eficiència:

- És un concepte relatiu
- Depèn de la mida de les entrades
- Els factors funció de la implementació (màquina, compilador, llibreries) són lineals

Problema de selecció

Donada una llista de *n* naturals, determinar el *k*-èsim més gran.

Primera solució

Ordenar els nombres en un vector de forma decreixent i retornar el *k*-èsim.

Segona solució

Escriure els k primers nombres en un vector $V[0 \cdots k-1]$ i ordenar-los decreixentment. Per a cada element restant:

- si és més petit que V[k − 1], es descarta;
- si no, se situa correctament en V i s'elimina el més petit.

Problema de selecció

Donada una llista de n naturals, determinar el k-èsim més gran.

Primera solució

Ordenar els nombres en un vector de forma decreixent i retornar el *k*-èsim.

Segona solució

Escriure els k primers nombres en un vector $V[0 \cdots k-1]$ i ordenar-los decreixentment. Per a cada element restant:

- si és més petit que V[k-1], es descarta;
- si no, se situa correctament en V i s'elimina el més petit.

Problema de selecció

Donada una llista de *n* naturals, determinar el *k*-èsim més gran.

Primera solució

Ordenar els nombres en un vector de forma decreixent i retornar el k-èsim.

Segona solució

Escriure els k primers nombres en un vector $V[0 \cdots k-1]$ i ordenar-los decreixentment. Per a cada element restant:

- si és més petit que V[k − 1], es descarta;
- si no, se situa correctament en V i s'elimina el més petit.

Exemple 2: el mur infinit

Mur infinit

Estem davant d'un mur que s'allarga indefinidament en totes dues direccions. Volem trobar l'única porta que el travessa, però no sabem a quina distància és ni en quina direcció. Tot i que és fosc, portem una espelma que ens permet veure la porta quan hi som a prop.

Exemple 2: el mur infinit

Primera solució

- Avancem 1 metre i tornem a l'origen
- Retrocedim 2 metres i tornem a l'origen
- Avancem 3 metres i tornem a l'origen
- Retrocedim 4 metres i tornem a l'origen
- ...

Exemple 2: el mur infinit

Segona solució

- Avancem 1 metre i tornem a l'origen
- Retrocedim 2 metres i tornem a l'origen
- Avancem 4 metres i tornem a l'origen
- Retrocedim 8 metres i tornem a l'origen
- ...

Mida

La mida o talla d'una entrada x és el nombre de símbols necessari per codificar-la. Es representa amb |x|.

Tipus d'entrades

Nombres naturals → codificació en binari

$$|27| = 5 \text{ perquè } \langle 27 \rangle_2 = 11011$$

$$|(23, 1, 7, 0, 12, 500, 2, 11)| = 8$$

• Grafs de *n* vèrtexs representats amb matrius d'adjacència $\longrightarrow n^2$

Mida

La mida o talla d'una entrada x és el nombre de símbols necessari per codificar-la. Es representa amb |x|.

Tipus d'entrades

Nombres naturals → codificació en binari

$$|27| = 5 \text{ perquè } \langle 27 \rangle_2 = 11011$$

Llistes d'elements bàsics → nombre de components

$$|(23, 1, 7, 0, 12, 500, 2, 11)| = 8$$

Grafs de n vèrtexs representats amb matrius d'adjacència → n²

Exercici

Demostreu que $|\langle x \rangle_2| = |\log_2 x| + 1$, on $\langle x \rangle_2$ és la codificació binària de x.

Pista: expresseu x en binari

$$\langle x \rangle_2 = b_{k-1}b_{k-2}\dots b_0$$

on $b_{k-1} \neq 0$ i calculeu els valors mínim i màxim de x en funció de k.

Donat un algorisme A amb conjunt d'entrades A, l'eficiència o cost d'A es pot expressar com una funció $T: A \to \mathbb{R}^+$.

Però trobar *T* pot ser complicat i de poca utilitat. Afortunadament, el cost acostuma a ser semblant per entrades de la mateixa mida.

Donat un algorisme A amb conjunt d'entrades A, l'eficiència o cost d'A es pot expressar com una funció $T: A \to \mathbb{R}^+$.

Però trobar T pot ser complicat i de poca utilitat. Afortunadament, el cost acostuma a ser semblant per entrades de la mateixa mida.

- Cas pitjor. $T_{pitjor}(n) = \max\{T(x) \mid x \in \mathcal{A} \land |x| = n\}$ Determina límits que l'algorisme no superarà.
- Cas mig. T_{mig}(n) = ∑_{x∈A,|x|=n} Pr(x)T(x),
 on Pr(x) és la probabilitat de l'ocurrència de l'entrada x en A
 Difícil de calcular.
- Cas millor. $T_{millor}(n) = \min\{T(x) \mid x \in A \land |x| = n\}$ Poc útil.

- Cas pitjor. $T_{pitjor}(n) = \max\{T(x) \mid x \in \mathcal{A} \land |x| = n\}$ Determina límits que l'algorisme no superarà.
- Cas mig. $T_{mig}(n) = \sum_{x \in A, |x|=n} Pr(x)T(x)$, on Pr(x) és la probabilitat de l'ocurrència de l'entrada x en A Difícil de calcular.
- Cas millor. $T_{millor}(n) = \min\{T(x) \mid x \in \mathcal{A} \land |x| = n\}$ Poc útil.

- Cas pitjor. $T_{pitjor}(n) = \max\{T(x) \mid x \in \mathcal{A} \land |x| = n\}$ Determina límits que l'algorisme no superarà.
- Cas mig. $T_{mig}(n) = \sum_{x \in A, |x|=n} Pr(x)T(x)$, on Pr(x) és la probabilitat de l'ocurrència de l'entrada x en A Difícil de calcular.
- Cas millor. $T_{millor}(n) = \min\{T(x) \mid x \in \mathcal{A} \land |x| = n\}$ Poc útil.

Taula 1 (Garey/Johnson, Computers and Intractability)

Comparació de funcions polinòmiques i exponencials.

cost	10	20	30	40	50
n	0.00001 s	0.00002 s	0.00003 s	0.00004 s	0.00005 s
n^2	0.0001 s	0.0004 s	0.0009 s	0.0016 s	0.0025 s
n^3	0.001 s	0.008 s	0.027 s	0.064 s	0.125 s
<i>n</i> ⁵	0.1 s	3.2 s	24.3 s	1.7 min	5.2 min
2 ⁿ	0.001 s	1.0 s	17.9 min	12.7 dies	35.7 anys
3 ⁿ	0.059 s	58 min	6.5 anys	3855 segles	$2 \times 10^8 \text{ segles}$

Taula 2 (Garey/Johnson, Computers and Intractability)

Efecte de les millores en la tecnologia sobre algorismes polinòmics i exponencials (s'indiquen les mides de les entrades que es poden processar per unitat de temps).

cost	tecnologia actual	tecnologia ×100	tecnologia ×1000
n	N_1	100 <i>N</i> ₁	1000 <i>N</i> ₁
n^2	N_2	10 <i>N</i> ₂	31.6 <i>N</i> ₂
n^3	N_3	4.64 <i>N</i> ₃	10 <i>N</i> ₃
2 ⁿ	N_4	$N_4 + 6.64$	$N_4 + 9.97$
3 ⁿ	N ₅	$N_5 + 4.19$	$N_5 + 6.29$

Taula 3 (R. Sedgewick, *Algorithms in C++*)

A la pràctica, la frontera entre cost $n \log n$ (quasilineal) i n^2 (quadràtic) és important.

operacions	mida del problema 1 milió	mida del problema 103 milions
per		
segon	n nlogn n ²	n nlogn n ²
10 ⁶	segons segons setmanes	hores hores mai
10 ⁹	instant instant hores	segons segons dècades
10 ¹²	instant instant segons	instant instant setmanes

Necessitem una notació que:

o permeti donar una fita superior de

$$T_{pitjor}(n) = \max\{T(x) \mid x \in A \land |x| = n\}.$$

(sabrem que l'algorisme mai superarà la fita)

 que sigui independent dels factors constants (així no dependrà de la implementació)

Notació O gran

Donada una funció g, O(g) és la classe de funcions f que "no creixen més de pressa que g". Formalment, $f \in O(g)$ si existeixen c > 0 i $n_0 \in \mathbb{N}$ tals que

$$\forall n \geq n_0 \quad f(n) \leq c \cdot g(n).$$

Necessitem una notació que:

permeti donar una fita superior de

$$T_{pitjor}(n) = \max\{T(x) \mid x \in A \land |x| = n\}.$$

(sabrem que l'algorisme mai superarà la fita)

 que sigui independent dels factors constants (així no dependrà de la implementació)

Notació O gran

Donada una funció g, O(g) és la classe de funcions f que "no creixen més de pressa que g". Formalment, $f \in O(g)$ si existeixen c > 0 i $n_0 \in \mathbb{N}$ tals que

$$\forall n \geq n_0 \quad f(n) \leq c \cdot g(n).$$

Necessitem una notació que:

o permeti donar una fita superior de

$$T_{pitjor}(n) = \max\{T(x) \mid x \in A \land |x| = n\}.$$

(sabrem que l'algorisme mai superarà la fita)

 que sigui independent dels factors constants (així no dependrà de la implementació)

Notació O gran

Donada una funció g, O(g) és la classe de funcions f que "no creixen més de pressa que g". Formalment, $f \in O(g)$ si existeixen c > 0 i $n_0 \in \mathbb{N}$ tals que

$$\forall n \geq n_0 \quad f(n) \leq c \cdot g(n).$$

Necessitem una notació que:

permeti donar una fita superior de

$$T_{pitjor}(n) = \max\{T(x) \mid x \in A \land |x| = n\}.$$

(sabrem que l'algorisme mai superarà la fita)

 que sigui independent dels factors constants (així no dependrà de la implementació)

Notació O gran

Donada una funció g, O(g) és la classe de funcions f que "no creixen més de pressa que g". Formalment, $f \in O(g)$ si existeixen c > 0 i $n_0 \in \mathbb{N}$ tals que

$$\forall n \geq n_0 \quad f(n) \leq c \cdot g(n).$$

Exemple

Sigui $f(n) = 3n^3 + 5n^2 - 7n + 41$. Llavors, podem afirmar que $f \in O(n^3)$.

Per justificar-ho, només cal trobar constants c i n_0 tals que

$$\forall n \geq n_0 \ f(n) \leq cn^3$$
.

Però
$$3n^3 + 5n^2 - 7n + 41 \le 8n^3 + 41$$
. Triem $c = 9$. Llavors,

$$8n^3 + 41 \le 9n^3 \Longleftrightarrow 41 \le n^3,$$

que es compleix a partir de $n_0 = 4$. Per tant, $\forall n \ge 4$ $f(n) \le 9n^3$ i, llavors, $f(n) = O(n^3)$ amb c = 9 i $n_0 = 4$.

Exercici

Trobeu una constant n_0 que, juntament amb c=4, demostri que $f\in O(n^3)$ per a la funció f de l'exemple.

Exemple

Sigui $f(n) = 3n^3 + 5n^2 - 7n + 41$. Llavors, podem afirmar que $f \in O(n^3)$.

Per justificar-ho, només cal trobar constants c i n_0 tals que

$$\forall n \geq n_0 \ f(n) \leq cn^3$$
.

Però
$$3n^3 + 5n^2 - 7n + 41 \le 8n^3 + 41$$
. Triem $c = 9$. Llavors,

$$8n^3 + 41 \le 9n^3 \Longleftrightarrow 41 \le n^3,$$

que es compleix a partir de $n_0 = 4$. Per tant, $\forall n \ge 4$ $f(n) \le 9n^3$ i, llavors, $f(n) = O(n^3)$ amb c = 9 i $n_0 = 4$.

Exercici

Trobeu una constant n_0 que, juntament amb c=4, demostri que $f\in O(n^3)$ per a la funció f de l'exemple.

Problema de selecció

Donada una llista de *n* naturals, determinar el *k*-èsim més gran.

Primera solució

Ordenar els nombres en un vector de forma decreixent i retornar el *k*-èsim.

Segona solució

Escriure els k primers nombres en un vector $V[0 \cdots k-1]$ i ordenar-los decreixentment. Per a cada element restant:

- si és més petit que V[k-1], es descarta;
- si no, se situa correctament en V i s'elimina el més petit.

Problema de selecció

Donada una llista de n naturals, determinar el k-èsim més gran.

Primera solució

Ordenar els nombres en un vector de forma decreixent i retornar el k-èsim.

Segona solució

Escriure els k primers nombres en un vector $V[0 \cdots k-1]$ i ordenar-los decreixentment. Per a cada element restant:

- si és més petit que V[k − 1], es descarta;
- si no, se situa correctament en V i s'elimina el més petit.

Retornar V[k-1].

Problema de selecció

Donada una llista de *n* naturals, determinar el *k*-èsim més gran.

Primera solució

Ordenar els nombres en un vector de forma decreixent i retornar el k-èsim.

Segona solució

Escriure els k primers nombres en un vector $V[0 \cdots k-1]$ i ordenar-los decreixentment. Per a cada element restant:

- si és més petit que V[k − 1], es descarta;
- si no, se situa correctament en V i s'elimina el més petit.

Retornar V[k-1].

Problema de selecció

Donada una llista de *n* naturals, determinar el *k*-èsim més gran.

Primera solució

Ordenar els nombres en un vector de forma decreixent i retornar el k-èsim.

- amb un algorisme d'ordenació bàsic (bombolla, inserció): O(n²)
- amb un algorisme d'ordenació eficient: $O(n \log n)$

Problema de selecció

Donada una llista de *n* naturals, determinar el *k*-èsim més gran.

Segona solució

Escriure els k primers nombres en un vector $V[0 \cdots k-1]$ i ordenar-los decreixentment. Per a cada element restant:

- si és més petit que V[k-1], es descarta;
- si no, se situa correctament en V i s'elimina el més petit.

Retornar V[k-1].

$$O((k\log k) + (n-k)\cdot k)$$

- Si k és constant, és $O(k \cdot n) = O(n)$
- Si $k = \lceil n/2 \rceil$, és $O(\frac{n}{2} \cdot \frac{n}{2}) = O(n^2)$

Problema de selecció

Donada una llista de *n* naturals, determinar el *k*-èsim més gran.

Exercici

- Proposa una tercera solució del problema de selecció consistent en repetir k vegades una certa acció sobre la llista de naturals.
- Dona una fita superior del seu cost.

Exemple 2: el mur infinit

Mur infinit

Estem davant d'un mur que s'allarga indefinidament en totes dues direccions. Volem trobar l'única porta que el travessa, però no sabem a quina distància està ni en quina direcció. Tot i que és fosc, portem una espelma que ens permet veure la porta quan hi som a prop.

Exemple 2: el mur infinit

Primera solució

- Avancem 1 metre i tornem a l'origen
- Retrocedim 2 metres i tornem a l'origen
- Avancem 3 metres i tornem a l'origen
- Retrocedim 4 metres i tornem a l'origen
- ...

Temps quan la porta és a distància n:

$$T(n) = 2\sum_{i=1}^{n-1} i + n = 2\frac{(n-1)n}{2} + n = n^2 \in O(n^2).$$

$$\left(\text{recordem que }\sum_{i=1}^{n-1}i=\frac{(n-1)n}{2}\right)$$

Exemple 2: el mur infinit

Segona solució

- Avancem 1 metre i tornem a l'origen
- Retrocedim 2 metres i tornem a l'origen
- Avancem 4 metres i tornem a l'origen
- Retrocedim 8 metres i tornem a l'origen
- ...

Si la porta és a distància $n = 2^k$, aleshores

$$T(n) = 2\sum_{i=0}^{k-1} 2^i + 2^k = 2(2^k - 1) + 2^k = 3n - 2 \in O(n).$$

$$\left(\text{recordem que }\sum_{i=0}^{k-1}2^i=2^k-1\right)$$

Tema 1. Anàlisi d'algorismes

- Temps de càlcul
 - Eficiència dels algorismes
 - Ordre de magnitud
- 2 Notació asimptòtica
 - Notació asimptòtica: definicions
 - Notació asimptòtica: propietats
 - Formes de creixement
- 3 Cost dels algorismes
 - Algorismes iteratius
 - Algorismes recursius
 - Teoremes mestres

Notació asimptòtica: definicions

- La notació asimptòtica permet classificar les funcions d'acord amb la seva taxa relativa de creixement.
- Té en compte el comportament de les funcions per a entrades grans. Per exemple, $10^6 n > n^2$ fins a un cert valor de n que podem trobar amb l'equivalència

$$n^2 \ge 10^6 n \Longleftrightarrow n \ge 10^6$$
.

- Per a $n \ge 10^6$, doncs, n^2 creix més de pressa que $10^6 n$. En aquest cas, direm que la funció $f(n) = 10^6 n$ està fitada per $g(n) = n^2$ asimptòticament.
- La notació O(g), anomenada "O gran", representa el conjunt de funcions fitades asimptòticament per g.

Notació asimptòtica: definicions

Notació ⊖ ((a): fita exacta asimptòtica)

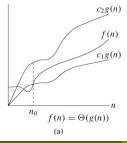
$$\Theta(g) = \{f : \mathbb{N} \to \mathbb{R}^+ \mid \exists c_1, c_2 \in \mathbb{R}^+ \exists n_0 \in \mathbb{N} \ \forall n \geq n_0 \ c_1 g(n) \leq f(n) \leq c_2 g(n)\}$$

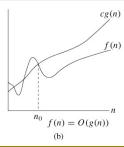
Notació O gran ((b): fita superior asimptòtica)

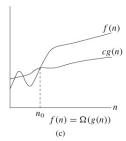
$$O(g) = \{f : \mathbb{N} \to \mathbb{R}^+ \mid \exists c \in \mathbb{R}^+ \ \exists n_0 \in \mathbb{N} \ \forall n \geq n_0 \quad f(n) \leq c \cdot g(n)\}$$

Notació Ω ((c): fita inferior asimptòtica)

$$\Omega(g) = \{f: \mathbb{N} \to \mathbb{R}^+ \mid \exists c \in \mathbb{R}^+ \ \exists n_0 \in \mathbb{N} \ \forall n \geq n_0 \quad f(n) \geq c \cdot g(n)\}$$

Notació ⊖

Notació ⊖ (fita exacta asimptòtica)

$$\Theta(g) = \{f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}^+ \mid \exists c_1, c_2 \in \mathbb{R}^+ \ \exists n_0 \in \mathbb{N} \ \forall n \geq n_0 \ c_1 g(n) \leq f(n) \leq c_2 g(n)\}$$

Exemples

- $75n \in \Theta(n)$
- $1023n^2 \notin \Theta(n)$
- $n^2 \notin \Theta(n)$
- $2^n \notin \Theta(2^{n^2})$
- $\Theta(n) \neq \Theta(n^2)$

Exercic

Demostreu que $2^n \notin \Theta(2^{n^2})$.

Notació ⊖

Notació ⊖ (fita exacta asimptòtica)

$$\Theta(g) = \{f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}^+ \mid \exists c_1, c_2 \in \mathbb{R}^+ \ \exists n_0 \in \mathbb{N} \ \forall n \geq n_0 \ c_1 g(n) \leq f(n) \leq c_2 g(n)\}$$

Exemples

- $75n \in \Theta(n)$
- $1023n^2 \notin \Theta(n)$
- $n^2 \notin \Theta(n)$
- $2^n \notin \Theta(2^{n^2})$
- $\Theta(n) \neq \Theta(n^2)$

Exercici

Demostreu que $2^n \notin \Theta(2^{n^2})$.

Notació O gran

Notació O gran (fita superior asimptòtica)

$$O(g) = \{ f : \mathbb{N} \to \mathbb{R}^+ \mid \exists c \in \mathbb{R}^+ \ \exists n_0 \in \mathbb{N} \ \forall n \geq n_0 \quad f(n) \leq c \cdot g(n) \}$$

Exemples

- $7n^2 + 5n 7 \in O(n^2)$
- $n + 15 \in O(n)$
- $O(n^5) \subseteq O(n^6)$
- $\bullet \ n^3 \notin \ O(n^2)$
- $n^3 \in O(2^n)$

Exercic

Demostreu que $p(n) = 7n^2 + 4n - 2$ és $O(n^2)$.

Notació O gran

Notació O gran (fita superior asimptòtica)

$$O(g) = \{ f : \mathbb{N} \to \mathbb{R}^+ \mid \exists c \in \mathbb{R}^+ \ \exists n_0 \in \mathbb{N} \ \forall n \geq n_0 \quad f(n) \leq c \cdot g(n) \}$$

Exemples

- $7n^2 + 5n 7 \in O(n^2)$
- $n + 15 \in O(n)$
- $O(n^5) \subseteq O(n^6)$
- $n^3 \notin O(n^2)$
- $n^3 \in O(2^n)$

Exercici

Demostreu que $p(n) = 7n^2 + 4n - 2$ és $O(n^2)$.

Notació Ω

Notació Ω ((c): fita inferior asimptòtica)

$$\Omega(g) = \{ f : \mathbb{N} \to \mathbb{R}^+ \mid \exists c \in \mathbb{R}^+ \exists n_0 \in \mathbb{N} \ \forall n \ge n_0 \quad f(n) \ge c \cdot g(n) \}$$

Exemples

- $2^n \in \Omega(n)$
- $n^2 n \in \Omega(n)$
- $n \in \Omega(n)$
- $n \notin \Omega(n^2)$
- $\Omega(n^6) \subseteq \Omega(n^5)$

Exercic

Demostreu que $n^2 - n$ és $\Omega(n)$.

Notació Ω

Notació Ω ((c): fita inferior asimptòtica)

$$\Omega(g) = \{ f : \mathbb{N} \to \mathbb{R}^+ \mid \exists c \in \mathbb{R}^+ \exists n_0 \in \mathbb{N} \ \forall n \ge n_0 \quad f(n) \ge c \cdot g(n) \}$$

Exemples

- $2^n \in \Omega(n)$
- $n^2 n \in \Omega(n)$
- $n \in \Omega(n)$
- $n \notin \Omega(n^2)$
- $\Omega(n^6) \subseteq \Omega(n^5)$

Exercici

Demostreu que $n^2 - n$ és $\Omega(n)$.

Relacions entre $O, \Omega i \Theta$

Donades dues funcions f i g:

•
$$f \in \Omega(g) \iff g \in O(f)$$

$$\Theta(f) = O(f) \cap \Omega(f)$$

•
$$O(f) = O(g) \iff \Omega(f) = \Omega(g) \iff \Theta(f) = \Theta(g)$$

Regla del límit

- $\lim_{n\to\infty}\frac{f(n)}{g(n)}=0 \Rightarrow f\in O(g)$ però $g\notin O(f)$
- $\lim_{n\to\infty} \frac{f(n)}{g(n)} = \infty \Rightarrow g \in O(f)$ però $f \notin O(g)$
- ullet $\lim_{n o \infty} rac{f(n)}{g(n)} = c$, on $0 < c < \infty \Rightarrow O(f) = O(g)$

Exercicis

- **①** Sigui $k \ge 1$ i c > 1. Demostreu que $n^k ∈ O(c^n)$ però $n^k \notin Ω(c^n)$.
- 2 Sigui $k \ge 1$. Demostreu que $\log^k n \in O(n)$.

Regla del límit

- $\lim_{n\to\infty}\frac{f(n)}{g(n)}=0 \Rightarrow f\in O(g)$ però $g\notin O(f)$
- $\lim_{n\to\infty} \frac{f(n)}{g(n)} = \infty \Rightarrow g \in O(f)$ però $f \notin O(g)$
- ullet $\lim_{n o \infty} rac{f(n)}{g(n)} = c$, on $0 < c < \infty \Rightarrow O(f) = O(g)$

Exercicis

- **1** Sigui $k \ge 1$ i c > 1. Demostreu que $n^k \in O(c^n)$ però $n^k \notin \Omega(c^n)$.
- **2** Sigui $k \ge 1$. Demostreu que $\log^k n \in O(n)$.

Propietats de l'O gran

- Reflexivitat. $f \in O(f)$
- Transitivitat. $f \in O(g) \land g \in O(h) \Rightarrow f \in O(h)$
- Caracterització. $f \in O(g) \iff O(f) \subseteq O(g)$
- Regla de la suma. $f_1 \in O(g_1) \land f_2 \in O(g_2) \Rightarrow f_1 + f_2 \in O(\max(g_1, g_2))$
- Regla del producte. $f_1 \in O(g_1) \land f_2 \in O(g_2) \Rightarrow f_1 \cdot f_2 \in O(g_1 \cdot g_2)$
- Invariança multiplicativa. Per a tota constant $c \in \mathbb{R}^+$, $O(f) = O(c \cdot f)$

Propietats de l'O gran

- Reflexivitat. $f \in O(f)$
- Transitivitat. $f \in O(g) \land g \in O(h) \Rightarrow f \in O(h)$
- Caracterització. $f \in O(g) \iff O(f) \subseteq O(g)$
- Regla de la suma. $f_1 \in O(g_1) \land f_2 \in O(g_2) \Rightarrow f_1 + f_2 \in O(\max(g_1, g_2))$
- Regla del producte. $f_1 \in O(g_1) \land f_2 \in O(g_2) \Rightarrow f_1 \cdot f_2 \in O(g_1 \cdot g_2)$
- Invariança multiplicativa. Per a tota constant $c \in \mathbb{R}^+$, $O(f) = O(c \cdot f)$

Propietats de l'O gran

- Reflexivitat. $f \in O(f)$
- Transitivitat. $f \in O(g) \land g \in O(h) \Rightarrow f \in O(h)$
- Caracterització. $f \in O(g) \iff O(f) \subseteq O(g)$
- Regla de la suma. $f_1 \in O(g_1) \land f_2 \in O(g_2) \Rightarrow f_1 + f_2 \in O(\max(g_1, g_2))$
- Regla del producte. $f_1 \in O(g_1) \land f_2 \in O(g_2) \Rightarrow f_1 \cdot f_2 \in O(g_1 \cdot g_2)$
- Invariança multiplicativa. Per a tota constant $c \in \mathbb{R}^+$, $O(f) = O(c \cdot f)$

Propietats de l'O gran

- Reflexivitat. $f \in O(f)$
- Transitivitat. $f \in O(g) \land g \in O(h) \Rightarrow f \in O(h)$
- Caracterització. $f \in O(g) \iff O(f) \subseteq O(g)$
- Regla de la suma. $f_1 \in O(g_1) \land f_2 \in O(g_2) \Rightarrow f_1 + f_2 \in O(\max(g_1, g_2))$
- Regla del producte. $f_1 \in O(g_1) \land f_2 \in O(g_2) \Rightarrow f_1 \cdot f_2 \in O(g_1 \cdot g_2)$
- Invariança multiplicativa. Per a tota constant $c \in \mathbb{R}^+$, $O(f) = O(c \cdot f)$

Exercici

Feu servir la regla del límit per demostrar la transitivitat de l'O gran, és a dir, que si f, g, h són funcions, llavors $f \in O(g) \land g \in O(h) \Rightarrow f \in O(h)$.

Suposant que $f \in O(g)$ i $g \in O(h)$, tenim que

$$\lim_{n\to\infty}\frac{f(n)}{g(n)}<\infty \ \land \ \lim_{n\to\infty}\frac{g(n)}{h(n)}<\infty.$$

Aleshores,

$$\lim_{n\to\infty}\frac{f(n)}{h(n)}=\lim_{n\to\infty}\frac{f(n)\cdot g(n)}{g(n)\cdot h(n)}=\lim_{n\to\infty}\frac{f(n)}{g(n)}\cdot\lim_{n\to\infty}\frac{g(n)}{h(n)}<\infty$$

i, per tant, $f \in O(h)$.

Exercici

Feu servir la regla del límit per demostrar les altres propietats de l'O gran.

Exercici

Feu servir la regla del límit per demostrar la transitivitat de l'O gran, és a dir, que si f, g, h són funcions, llavors $f \in O(g) \land g \in O(h) \Rightarrow f \in O(h)$.

Suposant que $f \in O(g)$ i $g \in O(h)$, tenim que

$$\lim_{n\to\infty}\frac{f(n)}{g(n)}<\infty \ \land \ \lim_{n\to\infty}\frac{g(n)}{h(n)}<\infty.$$

Aleshores,

$$\lim_{n\to\infty}\frac{f(n)}{h(n)}=\lim_{n\to\infty}\frac{f(n)\cdot g(n)}{g(n)\cdot h(n)}=\lim_{n\to\infty}\frac{f(n)}{g(n)}\cdot\lim_{n\to\infty}\frac{g(n)}{h(n)}<\infty$$

i, per tant, $f \in O(h)$.

Exercici

Feu servir la regla del límit per demostrar les altres propietats de l'O gran.

Exercici

Argumenteu per què l'afirmació $f \in O(g)$ és equivalent a

$$\exists c \in \mathbb{R}^+ \ \stackrel{\infty}{\forall} \ n \quad f(n) \leq c \cdot g(n).$$

Recordeu que, per definició, $f \in O(g)$ si

$$\exists c \in \mathbb{R}^+ \ \exists n_0 \in \mathbb{N} \ \ \forall n \geq n_0 \quad f(n) \leq c \cdot g(n).$$

Nota

La notació $\stackrel{\infty}{\forall}$ n P(n) vol dir que P(n) es compleix per a tots els valors de n excepte un nombre finit.

Propietats de ⊖

- Reflexivitat. $f \in \Theta(f)$
- Transitivitat. $f \in \Theta(g) \land g \in \Theta(h) \Rightarrow f \in \Theta(h)$
- Simetria. $f \in \Theta(g) \Longleftrightarrow g \in \Theta(f) \Longleftrightarrow \Theta(f) = \Theta(g)$
- Regla de la suma. $f_1 \in \Theta(g_1) \land f_2 \in \Theta(g_2) \Rightarrow f_1 + f_2 \in \Theta(\max(g_1, g_2))$
- Regla del producte. $f_1 \in \Theta(g_1) \land f_2 \in \Theta(g_2) \Rightarrow f_1 \cdot f_2 \in \Theta(g_1 \cdot g_2)$
- Invariança multiplicativa. Per a tota constant $c \in \mathbb{R}^+$, $\Theta(f) = \Theta(c \cdot f)$

Notació de classes

Si \mathcal{F}_1 i \mathcal{F}_2 són classes de funcions (com ara O(f) o $\Omega(f)$), definim:

- $\mathcal{F}_1 + \mathcal{F}_2 = \{f + g \mid f \in \mathcal{F}_1 \land g \in \mathcal{F}_2\}$ (on f + g és la funció definida com (f + g)(n) = f(n) + g(n))
- $\mathcal{F}_1 \cdot \mathcal{F}_2 = \{ f \cdot g \mid f \in \mathcal{F}_1 \land g \in \mathcal{F}_2 \}$ (on $f \cdot g$ és la funció definida com $(f \cdot g)(n) = f(n) \cdot g(n)$)

Regles de la suma i el producte (segona versió)

Donades dues funcions f i g:

•
$$O(f) + O(g) = O(f + g) = O(\max\{f, g\})$$

$$O(f) \cdot O(g) = O(f \cdot g)$$

$$\Theta(f) + \Theta(g) = \Theta(f+g) = \Theta(\max\{f,g\})$$

Notació de classes

Si \mathcal{F}_1 i \mathcal{F}_2 són classes de funcions (com ara O(f) o $\Omega(f)$), definim:

- $\mathcal{F}_1 + \mathcal{F}_2 = \{f + g \mid f \in \mathcal{F}_1 \land g \in \mathcal{F}_2\}$ (on f + g és la funció definida com (f + g)(n) = f(n) + g(n))
- $\mathcal{F}_1 \cdot \mathcal{F}_2 = \{ f \cdot g \mid f \in \mathcal{F}_1 \land g \in \mathcal{F}_2 \}$ (on $f \cdot g$ és la funció definida com $(f \cdot g)(n) = f(n) \cdot g(n)$)

Regles de la suma i el producte (segona versió)

Donades dues funcions f i g:

•
$$O(f) + O(g) = O(f + g) = O(\max\{f, g\})$$

$$O(f) \cdot O(g) = O(f \cdot g)$$

$$\Theta(f) + \Theta(g) = \Theta(f+g) = \Theta(\max\{f,g\})$$

Costos freqüents

- Constant: Θ(1)
 - Decidir la paritat
 - Sumar dues variables numèriques
- Logarítmic: $\Theta(\log n)$
 - Cerca dicotòmica
- Lineal: $\Theta(n)$
 - Recorregut seqüencial
 (p. ex., calcular el màxim, el mínim, la mitjana)
- Quasilineal: $\Theta(n \log n)$
 - Ordenació per fusió i quicksort

Costos frequents

- Constant: Θ(1)
 - Decidir la paritat
 - Sumar dues variables numèriques
- Logarítmic: $\Theta(\log n)$
 - Cerca dicotòmica
- Lineal: $\Theta(n)$
 - Recorregut seqüencial
 (p. ex., calcular el màxim, el mínim, la mitjana)
- Quasilineal: $\Theta(n \log n)$
 - Ordenació per fusió i quicksort

Costos frequents

- Constant: Θ(1)
 - Decidir la paritat
 - Sumar dues variables numèriques
- Logarítmic: $\Theta(\log n)$
 - Cerca dicotòmica
- Lineal: $\Theta(n)$
 - Recorregut seqüencial
 (p. ex., calcular el màxim, el mínim, la mitjana)
- Quasilineal: $\Theta(n \log n)$
 - Ordenació per fusió i quicksor

Costos frequents

- Constant: Θ(1)
 - Decidir la paritat
 - Sumar dues variables numèriques
- Logarítmic: $\Theta(\log n)$
 - Cerca dicotòmica
- Lineal: $\Theta(n)$
 - Recorregut seqüencial
 (p. ex., calcular el màxim, el mínim, la mitjana)
- Quasilineal: $\Theta(n \log n)$
 - Ordenació per fusió i quicksort

Costos freqüents

- Quadràtic: $\Theta(n^2)$
 - Suma de dues matrius quadrades
 - o Ordenació per selecció i bombolla
- Cúbic: $\Theta(n^3)$
 - Producte de dues matrius quadrades
 - Enumeració de triples
- Polinòmic: $\Theta(n^k)$, per a $k \ge 1$ constant
 - Enumerar combinacions
 - Test de primalitat
 (amb variants de l'algorisme AKS que van de Θ(n¹²) a Θ(n⁶))
- Exponencial: $\Theta(k^n)$, per a k > 1 constant
 - Cerca en un espai de configuracions (d'amplada k i profunditat n
- Altres funcions: $\Theta(\sqrt{n})$, $\Theta(n!)$, $\Theta(n^n)$

Costos freqüents

- Quadràtic: $\Theta(n^2)$
 - Suma de dues matrius quadrades
 - o Ordenació per selecció i bombolla
- Cúbic: $\Theta(n^3)$
 - Producte de dues matrius quadrades
 - Enumeració de triples
- Polinòmic: $\Theta(n^k)$, per a $k \ge 1$ constant
 - Enumerar combinacions
 - Test de primalitat
 (amb variants de l'algorisme AKS que van de Θ(n¹²) a Θ(n⁶))
- Exponencial: $\Theta(k^n)$, per a k > 1 constant
 - Cerca en un espai de configuracions (d'amplada k i profunditat n
- Altres funcions: $\Theta(\sqrt{n}), \Theta(n!), \Theta(n^n)$

Costos frequents

- Quadràtic: $\Theta(n^2)$
 - Suma de dues matrius quadrades
 - o Ordenació per selecció i bombolla
- Cúbic: $\Theta(n^3)$
 - Producte de dues matrius quadrades
 - Enumeració de triples
- Polinòmic: $\Theta(n^k)$, per a $k \ge 1$ constant
 - Enumerar combinacions
 - Test de primalitat (amb variants de l'algorisme AKS que van de $\Theta(n^{12})$ a $\Theta(n^6)$)
- Exponencial: $\Theta(k^n)$, per a k > 1 constant
 - Cerca en un espai de configuracions (d'amplada k i profunditat n)
- Altres funcions: $\Theta(\sqrt{n})$, $\Theta(n!)$, $\Theta(n^n)$

Costos frequents

- Quadràtic: $\Theta(n^2)$
 - Suma de dues matrius quadrades
 - Ordenació per selecció i bombolla
- Cúbic: $\Theta(n^3)$
 - Producte de dues matrius quadrades
 - Enumeració de triples
- Polinòmic: $\Theta(n^k)$, per a $k \ge 1$ constant
 - Enumerar combinacions
 - Test de primalitat (amb variants de l'algorisme AKS que van de $\Theta(n^{12})$ a $\Theta(n^6)$)
- Exponencial: $\Theta(k^n)$, per a k > 1 constant
 - Cerca en un espai de configuracions (d'amplada k i profunditat n)
- Altres funcions: $\Theta(\sqrt{n}), \Theta(n!), \Theta(n^n)$

Costos frequents

- Quadràtic: $\Theta(n^2)$
 - Suma de dues matrius quadrades
 - o Ordenació per selecció i bombolla
- Cúbic: $\Theta(n^3)$
 - Producte de dues matrius quadrades
 - Enumeració de triples
- Polinòmic: $\Theta(n^k)$, per a $k \ge 1$ constant
 - Enumerar combinacions
 - Test de primalitat (amb variants de l'algorisme AKS que van de $\Theta(n^{12})$ a $\Theta(n^6)$)
- Exponencial: $\Theta(k^n)$, per a k > 1 constant
 - Cerca en un espai de configuracions (d'amplada k i profunditat n)
- Altres funcions: $\Theta(\sqrt{n})$, $\Theta(n!)$, $\Theta(n^n)$

Notació

Donades dues funcions f i g, escrivim $f \prec g$ per indicar que $f \in O(g)$ però $g \notin O(f)$.

Exercici

Trobeu dos costos f, g de l'escala anterior per als quals $f \prec \sqrt{n} \prec g$.

Solució

Triem $f(n) = \log n$ i g(n) = n i apliquem la regla del límit:

- **1** $\log n \prec \sqrt{n}$. Per la regla de L'Hôpital,
 - $\lim_{n \to \infty} \frac{\log n}{\sqrt{n}} = \lim_{n \to \infty} \frac{1/(\ln 10 \cdot n)}{1/2 \cdot n^{-1/2}} = \frac{2}{\ln 10} \cdot \lim_{n \to \infty} \frac{n^{1/2}}{n} = \frac{2}{\ln 10} \cdot \lim_{n \to \infty} \frac{1}{n^{1/2}} = 0.$
 - ② $\sqrt{n} \prec n$. Trivialment, $\lim_{n\to\infty} \frac{\sqrt{n}}{n} = \lim_{n\to\infty} \frac{1}{\sqrt{n}} = 0$.

Notació

Donades dues funcions f i g, escrivim $f \prec g$ per indicar que $f \in O(g)$ però $g \notin O(f)$.

Exercici

Trobeu dos costos f, g de l'escala anterior per als quals $f \prec \sqrt{n} \prec g$.

Solució

Triem $f(n) = \log n$ i g(n) = n i apliquem la regla del límit:

 \bigcirc log $n \prec \sqrt{n}$. Per la regla de L'Hôpital,

$$\lim_{n \to \infty} \frac{\log n}{\sqrt{n}} = \lim_{n \to \infty} \frac{1/(\ln 10 \cdot n)}{1/2 \cdot n^{-1/2}} = \frac{2}{\ln 10} \cdot \lim_{n \to \infty} \frac{n^{1/2}}{n} = \frac{2}{\ln 10} \cdot \lim_{n \to \infty} \frac{1}{n^{1/2}} = 0.$$

2 $\sqrt{n} \prec n$. Trivialment, $\lim_{n \to \infty} \frac{\sqrt{n}}{n} = \lim_{n \to \infty} \frac{1}{\sqrt{n}} = 0$.

Exercici

Tenim *n* vectors de bits com *A* i *B*:

```
0 1 2 3 4 5 6 7
A: 0 0 1 0 1 1 0 1
B: 0 0 0 0 0 1 1 1
```

- decidir si l'últim bit és un 1?
- 2 trobar la posició del primer 1?
- 3 trobar la posició del primer 1 si els bits estan ordenats (com en *B*, no hi ha cap 0 després d'un 1)?
- 4 decidir si el nombre d'1s és senar?
- 6 decidir si el nombre d'1s és senar si els bits estan ordenats?

Exercici

Tenim *n* vectors de bits com *A* i *B*:

```
0 1 2 3 4 5 6 7
A: 0 0 1 0 1 1 0 1
B: 0 0 0 0 0 1 1 1
```

- decidir si l'últim bit és un 1?
- 2 trobar la posició del primer 1?
- 3 trobar la posició del primer 1 si els bits estan ordenats (com en *B*, no hi ha cap 0 després d'un 1)?
- 4 decidir si el nombre d'1s és senar?
- decidir si el nombre d'1s és senar si els bits estan ordenats?

Exercici

Tenim *n* vectors de bits com *A* i *B*:

```
0 1 2 3 4 5 6 7
A: 0 0 1 0 1 1 0 1
B: 0 0 0 0 0 1 1 1
```

- decidir si l'últim bit és un 1?
- 2 trobar la posició del primer 1?
- 3 trobar la posició del primer 1 si els bits estan ordenats (com en B, no hi ha cap 0 després d'un 1)?
- 4 decidir si el nombre d'1s és senar?
- decidir si el nombre d'1s és senar si els bits estan ordenats?

Exercici

Tenim *n* vectors de bits com *A* i *B*:

```
0 1 2 3 4 5 6 7
A: 0 0 1 0 1 1 0 1
B: 0 0 0 0 0 1 1 1
```

- decidir si l'últim bit és un 1?
- 2 trobar la posició del primer 1?
- 3 trobar la posició del primer 1 si els bits estan ordenats (com en *B*, no hi ha cap 0 després d'un 1)?
- decidir si el nombre d'1s és senar?
- 6 decidir si el nombre d'1s és senar si els bits estan ordenats?

Exercici

Tenim *n* vectors de bits com *A* i *B*:

```
0 1 2 3 4 5 6 7
A: 0 0 1 0 1 1 0 1
B: 0 0 0 0 0 1 1 1
```

- decidir si l'últim bit és un 1?
- 2 trobar la posició del primer 1?
- 3 trobar la posició del primer 1 si els bits estan ordenats (com en *B*, no hi ha cap 0 després d'un 1)?
- decidir si el nombre d'1s és senar?
- 6 decidir si el nombre d'1s és senar si els bits estan ordenats?

Tema 1. Anàlisi d'algorismes

- Temps de càlcul
 - Eficiència dels algorismes
 - Ordre de magnitud
- 2 Notació asimptòtica
 - Notació asimptòtica: definicions
 - Notació asimptòtica: propietats
 - Formes de creixement
- 3 Cost dels algorismes
 - Algorismes iteratius
 - Algorismes recursius
 - Teoremes mestres

Càlcul del cost:

- El cost d'una operació elemental és Θ(1). Això inclou:
 - una assignació entre tipus bàsics
 - una comparació
 - l'avaluació d'una expressió senzilla
 - una operació aritmètica
 - l'accés a un component d'una taula
- Si el cost d'un fragment F_1 és $\Theta(f_1)$ i el d'un fragment F_2 és $\Theta(f_2)$, llavors el cost de la composició seqüencial

$$F_1; F_2$$

és $\Theta(f_1) + \Theta(f_2) = \Theta(\max(f_1, f_2))$. Per tant, si k és constant i el fragment F_k té cost $\Theta(f_k)$, el cost de la composició seqüencial

$$F_1; F_2; \ldots; F_k$$

és
$$\Theta(f_1) + \Theta(f_2) + \cdots + \Theta(f_k) = \Theta(\max(f_1, f_2, \dots, f_k)).$$

Càlcul del cost:

- El cost d'una operació elemental és Θ(1). Això inclou:
 - una assignació entre tipus bàsics
 - una comparació
 - l'avaluació d'una expressió senzilla
 - una operació aritmètica
 - l'accés a un component d'una taula
- Si el cost d'un fragment F_1 és $\Theta(f_1)$ i el d'un fragment F_2 és $\Theta(f_2)$, llavors el cost de la composició seqüencial

$$F_1; F_2$$

és $\Theta(f_1) + \Theta(f_2) = \Theta(\max(f_1, f_2))$. Per tant, si k és constant i el fragment F_k té cost $\Theta(f_k)$, el cost de la composició seqüencial

$$F_1; F_2; \ldots; F_k$$

$$\operatorname{\acute{e}s} \Theta(f_1) + \Theta(f_2) + \cdots + \Theta(f_k) = \Theta(\max(f_1, f_2, \dots, f_k)).$$

Càlcul del cost:

• Si el cost d'un fragment F és O(f) i el cost d'avaluar B és O(g), llavors el cost de la composició alternativa d'una branca

if
$$(B) F$$
;

$$\text{\'es } O(g) + O(f) = O(\max(g, f)).$$

 Si el cost d'un fragment F₁ és Θ(f₁), el d'un fragment F₂ és Θ(f₂) i el d'avaluar B és Θ(g), llavors el cost de la composició alternativa de dues branques

if
$$(B)$$
 F_1 ; else F_2

$$\operatorname{\acute{e}s} \Theta(g) + \Theta(\max(f_1,f_2)) = \Theta(\max(g,f_1,f_2)).$$

En el cas que $f_1, f_2 \in \Theta(f)$ per a una funció f, el cost és $\Theta(\max(g, f))$.

Càlcul del cost:

• Si el cost d'un fragment F és O(f) i el cost d'avaluar B és O(g), llavors el cost de la composició alternativa d'una branca

if
$$(B) F$$
;

$$\operatorname{\acute{e}s} O(g) + O(f) = O(\max(g,f)).$$

 Si el cost d'un fragment F₁ és Θ(f₁), el d'un fragment F₂ és Θ(f₂) i el d'avaluar B és Θ(g), llavors el cost de la composició alternativa de dues branques

if
$$(B)$$
 F_1 ; else F_2

$$\operatorname{\acute{e}s} \Theta(g) + \Theta(\max(f_1,f_2)) = \Theta(\max(g,f_1,f_2)).$$

En el cas que $f_1, f_2 \in \Theta(f)$ per a una funció f, el cost és $\Theta(\max(g, f))$.

Càlcul del cost:

• Si el cost de F durant la i-èsima iteració és $\Theta(f_i)$, el d'avaluar B és $\Theta(g_i)$ i el nombre d'iteracions és h(n), llavors el cost de la composició iterativa

while
$$(B) F$$
;

és
$$\left(\sum_{i=1}^{h(n)} \Theta(f_i(n) + g_i(n))\right) + \Theta(g_{h(n)+1}(n))$$
.

Si
$$f = \max_{i=0...h(n)} \{f_i(n), g_i(n), g_{h(n)+1}(n)\}$$
, llavors el cost és $O(hf)$.

Exemple d'ordenació per selecció

Passos per ordenar la seqüència 5, 6, 1, 2, 0, 7, 4, 3 segons l'algorisme de selecció. En vermell, els elements ja ordenats. En groc, els elements intercanviats pel màxim.

```
5 6 1 2 0 7 4 3
5 6 1 2 0 3 4 7
5 4 1 2 0 3 6 7
3 4 1 2 0 5 6 7
3 0 1 2 4 5 6 7
2 0 1 3 4 5 6 7
1 0 2 3 4 5 6 7
0 1 2 3 4 5 6 7
```

Ordenació per selecció

```
0 int posicio_maxim (const vector<int>& v, int m) {
1    int k = 0;
2    for (int i = 1; i <= m; ++i)
3        if (v[i] > v[k]) k = i;
4    return k; }

5 void ordena_seleccio (vector<int>& v, int n) {
6    for (int i = n; i > 0; --i) {
7        int k = posicio_maxim(v,i);
8        swap(v[k],v[i]); }}
```

- 2, 6 Iteracions bucles: m = m 1 + 1, n = n 1 + 1.
 - 7 Cost $\Theta(i)$.
- altres Instruccions de cost constant: $\Theta(1)$.

$$t_{sel}(n) = \Theta(1) + \sum_{i=1}^{n} (\Theta(i) + \Theta(1)) = \Theta(\sum_{i=1}^{n} i) = \Theta(\frac{n(n+1)}{2}) = \Theta(n^2)$$

Exemple d'ordenació per inserció

Passos per ordenar la seqüència 5, 6, 1, 2, 0,7,4,3 segons l'algorisme d'inserció. En vermell, els elements ja ordenats. Entre parèntesi, el nombre de posicions que s'ha desplaçat l'element inserit.

```
      5
      6
      1
      2
      0
      7
      4
      3
      (0)

      5
      6
      1
      2
      0
      7
      4
      3
      (0)

      1
      5
      6
      2
      0
      7
      4
      3
      (2)

      1
      2
      5
      6
      0
      7
      4
      3
      (2)

      0
      1
      2
      5
      6
      7
      4
      3
      (4)

      0
      1
      2
      5
      6
      7
      4
      3
      (0)

      0
      1
      2
      4
      5
      6
      7
      3
      (3)

      0
      1
      2
      3
      4
      5
      6
      7
      (4)
```

Ordenació per inserció

- 0 Pas de paràmetres: $\Theta(1)$.
- 1 Iteracions bucle: n = j (i + 1) + 1 = j i.
- 1,2 Condició d'iteració i línia 2: $\Theta(1)$.
 - 3 Iteracions bucle: entre 0 i $k-1-i+1=k-i \le n$.
- 4,5 Assignacions amb cost $\Theta(1)$.

$$\Theta(1) + (n \times \Theta(1)) \le t_{ins}(n) \le \Theta(1) + \sum_{k=i+1}^{j} (k-i) \times \Theta(1)$$

Hem vist que el cost d'ordenar per inserció n elements és $t_{ins}(n)$, on:

$$\Theta(1) + (n \times \Theta(1)) \le t_{ins}(n) \le \Theta(1) + \sum_{k=i+1}^{j} (k-i) \times \Theta(1)$$

Però

$$\sum_{k=i+1}^{j} (k-i) = 1 + 2 + \dots + (j-i)$$
$$= 1 + 2 + \dots + n$$
$$= \frac{n(n+1)}{2} \in \Theta(n^2).$$

Aleshores.

$$\Theta(n) \le t_{ins}(n) \le \Theta(n^2) \times \Theta(1) = \Theta(n^2)$$

Hem vist que el cost d'ordenar per inserció n elements és $t_{ins}(n)$, on:

$$\Theta(1) + (n \times \Theta(1)) \le t_{ins}(n) \le \Theta(1) + \sum_{k=i+1}^{j} (k-i) \times \Theta(1)$$

Però

$$\sum_{k=i+1}^{j} (k-i) = 1 + 2 + \dots + (j-i)$$
$$= 1 + 2 + \dots + n$$
$$= \frac{n(n+1)}{2} \in \Theta(n^2).$$

Aleshores.

$$\Theta(n) \le t_{ins}(n) \le \Theta(n^2) \times \Theta(1) = \Theta(n^2)$$

Hem vist que el cost d'ordenar per inserció n elements és $t_{ins}(n)$, on:

$$\Theta(1) + (n \times \Theta(1)) \le t_{ins}(n) \le \Theta(1) + \sum_{k=i+1}^{j} (k-i) \times \Theta(1)$$

Però

$$\sum_{k=i+1}^{j} (k-i) = 1 + 2 + \dots + (j-i)$$
$$= 1 + 2 + \dots + n$$
$$= \frac{n(n+1)}{2} \in \Theta(n^2).$$

Aleshores,

$$\Theta(n) \leq t_{ins}(n) \leq \Theta(n^2) \times \Theta(1) = \Theta(n^2).$$

El cost d'un algorisme recursiu s'expressa sovint en forma de recurrència.

Definició

Una recurrència és una equació o una desigualtat que descriu una funció expressada en termes del seu valor per a entrades més petites.

Exemple

$$C(n) = \begin{cases} 1, & \text{si } n = 1 \\ C(n-1) + n, & \text{si } n \ge 2 \end{cases}$$

Resoldre la recurrència vol dir donar-ne una forma tancada o, almenys, fites Θ o O de la seva solució.

El cost d'un algorisme recursiu s'expressa sovint en forma de recurrència.

Definició

Una recurrència és una equació o una desigualtat que descriu una funció expressada en termes del seu valor per a entrades més petites.

Exemple

$$C(n) = \begin{cases} 1, & \text{si } n = 1 \\ C(n-1) + n, & \text{si } n \geq 2 \end{cases}$$

Resoldre la recurrència vol dir donar-ne una forma tancada o, almenys, fites Θ o O de la seva solució.

Exemple

$$C(n) = \begin{cases} 1, & \text{if } n = 1 \\ C(n-1) + n, & \text{if } n \geq 2 \end{cases}$$

Idea

- C(1) = 1
- C(2) = 3
- C(3) = 6
- $C(n) = C(n-1) + n = C(n-2) + (n-1) + n = \cdots$

Exemple

$$C(n) = \begin{cases} 1, & \text{if } n = 1 \\ C(n-1) + n, & \text{if } n \geq 2 \end{cases}$$

Idea

- C(1) = 1
- C(2) = 3
- C(3) = 6
- $C(n) = C(n-1) + n = C(n-2) + (n-1) + n = \cdots$

Exemple

$$C(n) = \begin{cases} 1, & \text{if } n = 1 \\ C(n-1) + n, & \text{if } n \geq 2 \end{cases}$$

Idea

- C(1) = 1
- C(2) = 3
- C(3) = 6
- $C(n) = C(n-1) + n = C(n-2) + (n-1) + n = \cdots$

Exemple

$$C(n) = \begin{cases} 1, & \text{if } n = 1 \\ C(n-1) + n, & \text{if } n \geq 2 \end{cases}$$

Idea

- C(1) = 1
- C(2) = 3
- C(3) = 6
- $C(n) = C(n-1) + n = C(n-2) + (n-1) + n = \cdots$

Exemple

$$C(n) = \begin{cases} 1, & \text{si } n = 1 \\ C(n-1) + n, & \text{si } n \ge 2 \end{cases}$$

Solució

$$C(n) = C(n-1) + n$$

$$= C(n-2) + (n-1) + n$$

$$= C(n-3) + (n-2) + (n-1) + n$$

$$\vdots$$

$$= C(1) + 2 + \dots + (n-2) + (n-1) + n$$

$$= 1 + 2 + \dots + n$$

$$= \sum_{i=1}^{n} i = \frac{n(n+1)}{2} \in \Theta(n^{2}).$$

Per descriure una recurrència que expressi el cost d'un algorisme recursiu, n'hi ha prou a determinar:

- el paràmetre de recursió n,
- el cost del cas base (n = 0, n = 1,...)
- el cost del cas inductiu
 - nombre de crides recursives
 - valor del paràmetre recursiu en les crides
 - o cost dels càlculs addicionals no recursius

Cerca lineal recursiva

Comprovar si un nombre x apareix en un vector a entre les posicions 0 i n-1 comparant-lo amb $a[0], a[1], \ldots, a[n-1]$. Si es troba x, retornar la seva posició en a. Altrament, retornar -1.

```
int cerca_lineal(const vector<int>& a, int n, int x) {
   if (n==0) return -1;
   else if (a[n-1] == x) return n-1;
       else return cerca_lineal(a, n-1, x);
}
```

El paràmetre de recursió és n, la mida del vector. Definim la recurrència T(n) que representa el cost en cas pitjor de l'algorisme:

$$T(n) = T(n-1) + \Theta(1)$$

Recurrència

$$T(n) = T(n-1) + \Theta(1)$$
 per a $n \ge 1$, i $T(0) = \Theta(1)$.

Solució

$$T(n) = T(n-1) + \Theta(1)$$

$$= T(n-2) + 2 \cdot \Theta(1)$$

$$= T(n-3) + 3 \cdot \Theta(1)$$

$$\vdots$$

$$= T(0) + n \cdot \Theta(1)$$

$$= (n+1) \cdot \Theta(1)$$

$$= \Theta(n+1) = \Theta(n).$$

Cerca dicotòmica (o binària) recursiva

Comprovar si un nombre x apareix en un vector a entre les posicions i i j per cerca dicotòmica. Si es troba x, retornar la seva posició en a. Altrament, retornar -1.

```
int cerca_dicotomica(const vector<int>& a,
     int i, int j, int x)
{ if (i <= j) {
       int k = (i + j) / 2;
       if (x == a[k])
           return k;
       else if (x < a[k])
           return cerca dicotomica(a, i, k-1, x);
       else
           return cerca_dicotomica(a, k+1, j, x);
   } return -1;
```

```
int cerca dicotomica(const vector<int>& a,
     int i, int j, int x)
{ if (i <= i)
       int k = (i + j) / 2;
       if (x == a[k])
           return k;
       else if (x < a[k])
           return cerca dicotomica(a, i, k-1, x);
       else
           return cerca dicotomica(a, k+1, j, x);
   } return -1;
```

El paràmetre de recursió és n = j - i, la mida de l'interval a explorar. Definim la recurrència T(n) que representa el cost en cas pitjor de l'algorisme:

$$T(n) = T(n/2) + \Theta(1)$$

$$T(n) = T(n/2) + \Theta(1)$$
 per a $n \ge 1$, i $T(0) = \Theta(1)$.

Solució

$$T(n) = T(n/2) + \Theta(1)$$

$$= T(n/4) + 2 \cdot \Theta(1)$$

$$= T(n/8) + 3 \cdot \Theta(1)$$

$$\vdots$$

$$= T(n/2^{\log_2 n}) + \log_2 n \cdot \Theta(1)$$

$$= T(1) + \log_2 n \cdot \Theta(1)$$

$$= T(0) + (\log_2 n + 1) \cdot \Theta(1)$$

$$= (\log_2 n + 2) \cdot \Theta(1) = \Theta(\log n + 2) = \Theta(\log n).$$

Per sistematitzar l'anàlisi del cost dels algorismes recursius, els classifiquem en dos grups en funció de com divideixen el problema d'entrada en subproblemes en les crides recursives.

Sigui A un algorisme que, amb una entrada de mida n, fa a crides recursives i una feina addicional no recursiva de cost g(n). Llavors, si en les crides recursives els subproblemes tenen mida

 \circ n-c, el cost d'A ve descrit per la recurrència

$$T(n) = a \cdot T(n-c) + g(n)$$

n/b, el cost d'A ve descrit per la recurrència

$$T(n) = a \cdot T(n/b) + g(n)$$

Les dues menes de recurrències anteriors:

- subtractives: $T(n) = a \cdot T(n-c) + g(n)$
- divisores: $T(n) = a \cdot T(n/b) + g(n)$

es poden resoldre amb els anomenats teoremes mestres que veiem a continuació.

Teorema mestre I

Sigui T(n) la recurrència

$$T(n) = egin{cases} f(n), & ext{si } 0 \leq n < n_0 \ a \cdot T(n-c) + g(n), & ext{si } n \geq n_0 \end{cases}$$

on $n_0 \in \mathbb{N}$, $c \ge 1$, f és una funció arbitrària i $g \in \Theta(n^k)$ per a $k \ge 0$.

Aleshores

$$T(n) \in egin{cases} \Theta(n^k), & ext{si } a < 1 \ \Theta(n^{k+1}), & ext{si } a = 1 \ \Theta(a^{n/c}), & ext{si } a > 1 \end{cases}$$

Teorema mestre I

Sigui
$$T(n) = \begin{cases} f(n), & \text{si } 0 \leq n < n_0 \\ a \cdot T(n-c) + g(n), & \text{si } n \geq n_0 \end{cases}$$

on $n_0 \in \mathbb{N}$, $c \ge 1$, f és una funció arbitrària i $g \in \Theta(n^k)$ per a $k \ge 0$.

Aleshores,

$$T(n) \in egin{cases} \Theta(n^k), & ext{si } a < 1 \ \Theta(n^{k+1}), & ext{si } a = 1 \ \Theta(a^{n/c}), & ext{si } a > 1 \end{cases}$$

Exemple 1

Hem vist que el cost de l'algorisme recursiu de cerca lineal es pot descriure amb la recurrència $T(n) = T(n-1) + \Theta(1)$ per a $n \ge 1$, i $T(0) = \Theta(1)$.

Per tant, $n_0 = 1$, a = 1, c = 1, k = 0. Llavors, T(n) pertany al segon cas:

$$T(n) \in \Theta(n^{k+1}) = \Theta(n).$$

Teorema mestre I

Sigui
$$T(n) = \begin{cases} f(n), & \text{si } 0 \leq n < n_0 \\ a \cdot T(n-c) + g(n), & \text{si } n \geq n_0 \end{cases}$$
 on $n_0 \in \mathbb{N}, c \geq 1$, f és una funció arbitrària i $g \in \Theta(n^k)$ per a $k \geq 0$. Aleshores.

Aleshores,

$$T(n) \in egin{cases} \Theta(n^k), & ext{si } a < 1 \ \Theta(n^{k+1}), & ext{si } a = 1 \ \Theta(a^{n/c}), & ext{si } a > 1 \end{cases}$$

Exemple 2

En la recurrència $T(n) = T(n-1) + \Theta(n)$, tenim els valors

$$a = 1, c = 1, k = 1.$$

Llavors, T(n) pertany al segon cas:

$$T(n) \in \Theta(n^{k+1}) = \Theta(n^2).$$

Teorema mestre I

Sigui
$$T(n) = \begin{cases} f(n), & \text{si } 0 \leq n < n_0 \\ a \cdot T(n-c) + g(n), & \text{si } n \geq n_0 \end{cases}$$
 on $n_0 \in \mathbb{N}, c \geq 1$, f és una funció arbitrària i $g \in \Theta(n^k)$ per a $k \geq 0$. Aleshores.

$$T(n) \in egin{cases} \Theta(n^k), & ext{si } a < 1 \ \Theta(n^{k+1}), & ext{si } a = 1 \ \Theta(a^{n/c}), & ext{si } a > 1 \end{cases}$$

Exemple 3

En la recurrència $T(n) = 2 \cdot T(n-1) + \Theta(n)$, tenim els valors

$$a = 2$$
, $c = 1$, $k = 1$.

Llavors, T(n) pertany al tercer cas:

$$T(n) \in \Theta(2^n)$$
.

Teorema mestre II

Sigui T(n) la recurrència

$$T(n) = egin{cases} f(n), & ext{si } 0 \leq n < n_0 \ a \cdot T(n/b) + g(n), & ext{si } n \geq n_0 \end{cases}$$

on $n_0 \in \mathbb{N}$, b > 1, f és una funció arbitrària i $g \in \Theta(n^k)$ per a $k \ge 0$.

Sigui $\alpha = \log_b(a)$. Aleshores,

$$T(n) \in egin{cases} \Theta(n^k), & ext{si } lpha < k \ \Theta(n^k \log n), & ext{si } lpha = k \ \Theta(n^lpha), & ext{si } lpha > k \end{cases}$$

Teorema mestre II

Sigui
$$T(n) = \begin{cases} f(n), & \text{si } 0 \leq n < n_0 \\ a \cdot T(n/b) + g(n), & \text{si } n \geq n_0 \end{cases}$$
 on $n_0 \in \mathbb{N}$, $b > 1$, f és una funció arbitrària i $g \in \Theta(n^k)$ per a $k \geq 0$. Sigui $\alpha = \log_b(a)$. Aleshores,

$$\mathcal{T}(n) \in egin{cases} \Theta(n^k), & ext{si } lpha < k \ \Theta(n^k \log n), & ext{si } lpha = k \ \Theta(n^lpha), & ext{si } lpha > k \end{cases}$$

Exemple 1

Hem vist que el cost de l'algorisme recursiu de cerca dicotòmica es pot descriure amb la recurrència $T(n) = T(n/2) + \Theta(1)$, $n \ge 1$, i $T(0) = \Theta(1)$.

Per tant, $n_0 = 1$, a = 1, b = 2, k = 0, $\alpha = 0$. Llavors, T(n) pertany al 2n cas:

$$T(n) \in \Theta(n^k \log n) = \Theta(\log n).$$

Exemple 2

Funció principal de l'ordenació per fusió (*mergesort*).

```
template <typename elem>
void ordenacio_fusio (vector<elem>& a, int e, int d) {
   if (e < d) {
      int m = (e + d) / 2;
      ordenacio_fusio(a, e, m);
      ordenacio_fusio(a, m + 1, d);
      fusionar(a, e, m, d);
}</pre>
```

Tenint en compte que el cost de la crida fusionar (T, e, m, d) és $\Theta(n)$ (on n = d - e + 1), el cost total es pot expressar amb la recurrència:

$$T(n) = 2T(n/2) + \Theta(n)$$
 per a $n \ge 2$, i $T(1) = \Theta(1)$.

Teorema mestre II

Sigui
$$T(n) = \begin{cases} f(n), & \text{si } 0 \leq n < n_0 \\ a \cdot T(n/b) + g(n), & \text{si } n \geq n_0 \end{cases}$$
 on $n_0 \in \mathbb{N}$, $b > 1$, f és una funció arbitrària i $g \in \Theta(n^k)$ per a $k \geq 0$. Sigui $\alpha = \log_b(a)$. Aleshores,

$$T(n) \in egin{cases} \Theta(n^k), & ext{si } lpha < k \ \Theta(n^k \log n), & ext{si } lpha = k \ \Theta(n^lpha), & ext{si } lpha > k \end{cases}$$

Exemple 2

Hem vist que el cost de l'ordenació per fusió es pot descriure amb la recurrència $T(n) = 2T(n/2) + \Theta(n)$ per a $n \ge 2$ i $T(1) = \Theta(1)$.

Per tant, $n_0 = 2$, a = 2, b = 2, k = 1, $\alpha = 1$. Llavors, T(n) pertany al 2n cas:

$$T(n) \in \Theta(n^k \log n) = \Theta(n \log n).$$

Exercici 1

Resoleu la recurrència $T(n) = T(\sqrt{n}) + 1$.

Pista

Fer canvi de variable $m = \log_2 n$.

Exercici 1

Resoleu la recurrència $T(n) = T(\sqrt{n}) + 1$.

Solució

Fem el canvi de variable $m = \log_2 n$. Aleshores,

$$T(n) = T(2^m) = T(2^{m/2}) + 1.$$

Definim $S(m) = T(2^m)$, que compleix

$$S(m) = S(m/2) + 1.$$

Pel teorema mestre II, tenim que $S(m) \in \Theta(\log_2 m)$ i, per tant:

$$T(n) = T(2^m) = S(m) \in \Theta(\log_2 m) = \Theta(\log_2 \log_2 n).$$

Exercici 2

Resoleu la recurrència $T(n) = 2T(\sqrt{n}) + \log_2 n$.

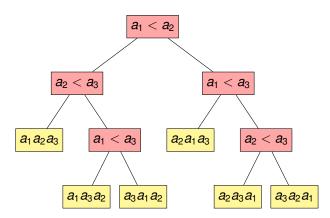
En termes de cost asimptòtic, l'algorisme d'ordenació per fusió és òptim:

Proposició

Tot algorisme d'ordenació basat en comparacions té cost $\Omega(n \log n)$.

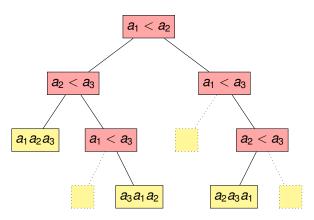
Es pot argumentar fent servir arbres per representar els algorismes d'ordenació basats en comparacions.

Suposem que volem ordenar a_1 , a_2 i a_3 . Si $a_1 < a_2$, seguim per la branca esquerra; si no, per la dreta. Els rectangles grocs representen les ordenacions trobades. L'alçària de l'arbre és el cost en cas pitjor.

Considerem un arbre que ordena *n* elements:

- cada fulla correspon a una permutació de {1,2,...,n}
- cada permutació de {1,2,...,n} ha d'aparèixer en alguna fulla (si una no hi fos, què passaria si es donés com a entrada?)

- com que hi ha n! permutacions de n elements, l'arbre té $\geq n!$ fulles
- tot arbre binari d'alçària d té $\leq 2^d$ fulles
- per tant, l'alçària del nostre arbre és almenys de log, n!

El cost de l'algorisme representat per l'arbre és, per tant, $\Omega(\log n!)$. Com que

$$n! \ge n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \ldots \cdot \lfloor n/2 \rfloor \ge (n/2)^{(n/2)}$$

tenim que

$$\log_2 n! \ge \log_2(n/2)^{(n/2)} = \frac{n}{2} \log_2(n/2) \in \Omega(n \log n).$$

Proposició

- com que hi ha n! permutacions de n elements, l'arbre té $\geq n!$ fulles
- tot arbre binari d'alçària d té $\leq 2^d$ fulles
- per tant, l'alçària del nostre arbre és almenys de $\log_2 n$

El cost de l'algorisme representat per l'arbre és, per tant, $\Omega(\log n!)$. Com que

$$n! \geq n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \ldots \cdot \lfloor n/2 \rfloor \geq (n/2)^{(n/2)}$$

tenim que

$$\log_2 n! \ge \log_2(n/2)^{(n/2)} = \frac{n}{2} \log_2(n/2) \in \Omega(n \log n).$$

Proposició

- com que hi ha n! permutacions de n elements, l'arbre té $\geq n!$ fulles
- tot arbre binari d'alçària d té $\leq 2^d$ fulles
- per tant, l'alçària del nostre arbre és almenys de log₂ n!

El cost de l'algorisme representat per l'arbre és, per tant, $\Omega(\log n!)$. Com que

$$n! \geq n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \ldots \cdot \lfloor n/2 \rfloor \geq (n/2)^{(n/2)}$$

tenim que

$$\log_2 n! \ge \log_2(n/2)^{(n/2)} = \frac{n}{2} \log_2(n/2) \in \Omega(n \log n).$$

Proposició

- com que hi ha n! permutacions de n elements, l'arbre té $\geq n!$ fulles
- tot arbre binari d'alçària d té $\leq 2^d$ fulles
- per tant, l'alçària del nostre arbre és almenys de log₂ n!

El cost de l'algorisme representat per l'arbre és, per tant, $\Omega(\log n!)$. Com que

$$n! \geq n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \ldots \cdot \lfloor n/2 \rfloor \geq (n/2)^{(n/2)}$$

tenim que

$$\log_2 n! \ge \log_2(n/2)^{(n/2)} = \frac{n}{2} \log_2(n/2) \in \Omega(n \log n).$$

Proposició

- com que hi ha n! permutacions de n elements, l'arbre té $\geq n!$ fulles
- tot arbre binari d'alçària d té $\leq 2^d$ fulles
- per tant, l'alçària del nostre arbre és almenys de $\log_2 n!$

El cost de l'algorisme representat per l'arbre és, per tant, $\Omega(\log n!)$. Com que

$$n! \geq n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \ldots \cdot \lfloor n/2 \rfloor \geq (n/2)^{(n/2)}$$

tenim que

$$\log_2 n! \ge \log_2(n/2)^{(n/2)} = \frac{n}{2} \log_2(n/2) \in \Omega(n \log n).$$

Proposició